

JAARTALLEN GESCHIEDENIS HAARLEMMERMEER 2000 e.v.

Versie 18 januari 2002

2000 De bouw van de Hoofddorpse woonwijk Floriande is gestart.

Deze wijk zal straks circa 6.850 woningen tellen. De wijk biedt ruimte aan eensgezinswoningen en appartementen. Het westelijk deel van de wijk krijgt een zeer waterrijk karakter. De woonbuurten staan hier op eilanden (twaalf eilanden van 300 woningen). Floriande bestaat uit drie delen: de Eilanden aan de westkant, de IJwijk en de IJtochtzone.

Door de IJwijk lopen twee kanalen, rondom de sportvelden lopen sloten en op een steenworp afstand ligt de recreatieplas Toolenburg. Naast het water komt er ook volop groen in Floriande. De IJtochtzone is een brede groenstrook die de Eilanden van Hoofddorp scheidt, het is een ruim en open gebied met daarin verspreid enkele woningen en voorzieningen. Naast het waterrijke karakter komen er delen in Floriande met een stadse uitstraling.

[2000 Floriande I]

Met de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van de vijfde baan voor de luchthaven is gestart.

Amsterdam Airport Schiphol wil hiermee twee doelen bereiken. Een doelmatiger en intensiever gebruik van de luchthaven en minder geluidsoverlast voor de omgeving van Schiphol.

Instelling van het Schadeschap Schiphol i.v.m. de gevolgen van de uitbreiding van de luchthaven door de aanleg van de vijfde baan. Met een schadeclaim kan men voortaan bij het centrale loket van het schadeschap terecht.

De bouw van een nieuwe woonwijk in Vijfhuizen is inmiddels ook gestart.

Het waterschap presenteert het voorontwerp voor een waterkansenkaart. In een sectorale visie (water) worden in kaartbeelden de mogelijkheden en onmogelijkheden voor duurzaam waterbeheer in verband met voorgenomen ruimtelijke functies en/of bestemmingen weergegeven.

Een eerste gedachtenwisseling komt tot stand. Uit de vele eerste – vaak emotionele – reacties wordt duidelijk dat de waterkansenkaart sterk leeft bij de ingelanden van de Haarlemmermeerpolder en aangegrepen wordt om een fundamentele discussie over het toekomstig waterbeheer in deze polder te voeren.

Op 29 mei wordt het baggerdepot van het waterschap door gedeputeerde Wildekamp van Noord-Holland officieel geopend. Het depot kan een functie vervullen voor de baggerproblemen in de regio. [2000 mevr.met kr]

Het waterschap sluit met de provincie Noord-Holland een overeenkomst voor de uitvoering van het onderhoud van de oever van de Ringvaart. De provincie is verantwoordelijk voor het technisch vaarwegbeheer van de Ringvaart. Vanwege de waterkerende functie van de Ringdijk voert het waterschap in overleg met de provincie het feitelijke onderhoudswerk aan de beschoeiing uit. [2000 handschudden]

Met het “Hart voor Haarlemmermeer” lanceert gemeente Haarlemmermeer een ambitieuze visie voor een nieuw toekomstig “stads”hart in Hoofddorp, in het gebied tussen het Raadhuis en het NS-station. Volgens deze visie komen er in het gebied onder andere culturele voorzieningen, horeca, woningen, winkels, een stadspark en ondergrondsparkeren.

2001 De infrastructurele ontwikkelingen in de Haarlemmermeerpolder zijn talrijk. Gemeente en waterschap moeten alle zeilen bijzetten om de nodige aandacht te schenken aan veel verschillende projecten. Het gebied wordt wel eens de grootste bouwput van Europa, op Berlijn na, genoemd. [ordner 2002-III]

Een aantal projecten en ontwikkelingen alsmede de gevolgen hiervan, in uitvoering genomen in 2000 en in 2001 en ten dele/geheel afgerond, worden hier geschetst:

- De aanleg van de Hoge Snelheids Lijn (HSL);
- De aanleg van diverse grote bedrijventerreinen in Hoofddorp (De President), Nieuw-Vennep (Nieuw-Vennep-Zuid), Lijnden (Lijnden-Oost, met ontsluitingswegen en onder ander de bouw van een brug over de Ringvaart in de T106), Lisserbroek en nabij de luchthaven (revitalisering De Hoek, aanleg Schiphol Logistics);
- De aanleg/verlegging van een groot aantal belangrijke wegen zoals de Spoorlaan, de A9, de Zuidtangent (hoogwaardige openbaar vervoersverbinding tussen IJmuiden, via Schiphol en Weesp), A22, de Verlengde Westrandweg (A5), de aanleg van een tunnelbakconstructie voor de kruising van de A5 met de zuidelijke toerit naar de vijfde baan, de aanleg van de Verlengde Spaarneweg, (ter ontlasting van de Bennebroekerdijk met aanpassingen van de waterstaatkundige infrastructuur);
- De aanleg van een brug in de Hoofdvaart in verband met de kruising van de A5, de aanleg van een brug ten behoeve van de kruising van de zuidelijke toerit vanaf de luchthaven naar de vijfde baan met de Hoofdvaart inclusief tunnels ten behoeve van een verdiepte ligging van de Hoofdwegen aan de west-en oostzijde van de Hoofdvaart en een brug ten behoeve van de zogenaamde dienstweg over de Hoofdvaart met daarnaast een sanering van de aan de westzijde van de Hoofdvaart gelegen vuilstort
- De aanleg van aquaducten voor de Zuidtangent en de HSL
- De totstandkoming en aanleg van nieuwe gemalen, zoals gemaal Spieringmeer in verband met de aanleg van de vijfde baan voor de luchthaven, gemaal Rijk, ook in verband met de luchthavenontwikkelingen (het gemaal perst met een drietal persleidingen ter lengte van ca. 300 m. het water vanaf Schiphol-Centrum over de tunnels van de Zuidtangent en de Schipholspoorlijn en onder de A5 naar de Verlengde Vijfhuizertocht) en een nieuw hoofdgemaal aan de Vijfhuizerdijk vanwege de verstedelijking van het gebied.

De eerste paal wordt op 1 maart 2001 door burgemeester Van Houwelingen geslagen. Het nieuwe gemaal Raasdorp is dit jaar ook bijna gereed;

- Uitbreiding van de luchthaven Schiphol met een vijfde parallelle start-en landingsbaan (waardoor de waterhuishouding in het noord-westkwadrant van de Haarlemmermeerpolder rigoreus moet worden aangepast. De aanleg van nieuwe watergangen en extra waterberging is noodzaak), verder de aanleg van twee gebundelde spoortunnels, twee gebundelde tunnels onder de Buitenveldertbaan voor de A4 en de zogenaamde HOV-tunnel, (hoogwaardig openbaar vervoer) ten behoeve van de Zuidtangent
- Uitbreiding tuinbouwgebied in Rijsenhout (deels bestaand en deels aanleg van nieuwe kassencomplexen) en ontwikkeling tuinbouwgebied Turfspoor;

- De aanleg van grote woonwijken als Getsewoud in Nieuw-Vennep en Floriande in Hoofddorp. In Vijfhuizen komt een VINEXwoningbouwlocatie van 1.700 woningen tot stand. Ook in Lisserbroek is een woningbouwlocatie aangewezen. In Floriande worden 7.500 woningen gerealiseerd in een wijk die deels wordt uitgevoerd in de vorm van eilanden en waarbij op een tweetal eilanden een ziekenhuis wordt gebouwd.

In Getsewoud komen 6.000 woningen tot stand in een waterstaatkundig complexe infrastructuur vanwege de hoge kweldruk als gevolg waarvan onder andere ballastmateriaal moet worden toegepast om de watergangen te kunnen graven en handhaven.

- De aanleg van grote groengebieden zoals bijvoorbeeld het Strategisch Groen Project "De Groene Weelde" een waterrijk natuur- en recreatiegebied en het Strategisch Groen Project Zwaansbroek;
- De aanleg van een nieuwe begraafplaats in Zwaanshoek (in verband met geluidsoverlast op de bestaande aan de Vijfhuizerweg gelegen begraafplaats door de uitbreiding van de luchthaven)
- Wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade 2002. Aanpassing van het Haarlemmermeerse Bos met recreatieplas. Aanleg van de Big Spotters Hill. Oppervlakte van het Floriadeterrein: 50 hectare. Verwacht aantal bezoekers: 3.800.000.

[2000 heipaal eps en 2000 mannen bij d.]

Het inwoneraantal van Haarlemmermeer is 110.000. De woningvoorraad is 43.000. Het aantal werkzame personen is 93.000. Het aantal bedrijfsvestigingen is 5.515. De geschatte som van de waarde in het economisch verkeer is 40 miljard.

Op 5 maart 2001 overlijdt oud-burgemeester Aad van Dulst (1929-2001).

[portret Aad]

Het voortbestaan van waterschap Groot-Haarlemmermeer als autonome overheid wordt bedreigd door het streven van de provincies Noord-en Zuid-Holland naar grotere "all-in" waterschappen.

Prof. dr. J.H.J. van den Heuvel brengt een studie uit aan het waterschapsbestuur. Hierin geeft hij een toekomstvisie op de organisatie van het waterbeheer in het gebied van het waterschap Groot-Haarlemmermeer. Het waterschapsbestuur voegt hier zijn eigen visie aan toe.

[2001vergadering]

De "Eendenkooi-Stokman" bestaat dit jaar 300 jaar, waarvan 244 jaar onder de naam "Eendenkooi-Stokman". Op 25 mei is er een open dag.

Een eendenkooi is een door bos omgeven waterplas waar met behulp van vanginstallaties eenden worden gevangen. Er lopen sloten met een bocht van de plas af, zodat vanaf de plas het einde van de sloten niet te zien is. Het zijn de vangpijpen, die met netten en gaas overspannen zijn. Langs de vangpijpen staan rietschermen, waarachter de kooiker zich verschuilt.

Op 9 februari 1701 werd door de Staten van Holland en West Friesland het octrooi verleend voor het "oprechten van een vogelkooij". De huidige kooiker, Anton Stokman, is de twaalfde generatie kooiker uit de familie.

Rond 1700 stond de eendenkooi op een landtong, die als een schiereiland in het Spieringmeer stak. Op de plaats waar nu de Kromme Spieringweg loopt, liep toen een versterkte kade om het "veen"schierland tegen de waterwolf te beschermen. Het geheel van de eendenkooi en weilanden werd omringd of begrensd door water (en dus eenden). De Stichting Het Noord-Hollands Landschap is sinds 1990 eigenaar van dit unieke historische natuurgebied, waarbij de kooiker verantwoordelijk is voor het beheer.

Op 15 juni komt een eind aan een lang en arbeidzaam leven. Wouter Slob, journalist en schrijver overlijdt op 98-jarige leeftijd. Zoon van burgemeester mr. Adriaan Slob van Haarlemmermeer en groot paardenliefhebber. Op dit gebied publiceerde hij meer dan 50 boeken.

Vanaf 1957 tot aan zijn overlijden toe verschenen iedere week zijn zeer informatieve historische bijdragen in de Hoofddorpse Courant.

Hij was de grondlegger van de Stichting Meer-Historie, de grote animator van het Historisch Museum Haarlemmermeer en schreef verscheidene boeken over Haarlemmermeer.

Op 2 juli wordt het aquaduct onder de Ringvaart in de Zuidtangent, gelegen tussen Haarlem en Vijfhuizen samen met de leerlingen van twee basisscholen door de verkeerswethouders Blankers van Haarlemmermeer en Van Viegen van Haarlem geopend. Het aquaduct krijgt de naam Floriaduct. De bussen in deze hoogwaardige openbaar vervoersverbinding zullen in september gaan rijden, terwijl het de bedoeling is dat de dienstregeling op 13 januari 2002 ingaat.

Na lang wachten kunnen de inwoners van Cruquius na de zomer gebruik maken van de Verlengde Spaarneweg. Verwacht wordt dat hierdoor de verkeersdruk en de geluidshinder in het dorp behoorlijk afnemen.

Op 30 juni viert Haarlemmermeer de Dag van de Architectuur. Er is op die dag een speciale architectuurroute per bus te volgen. Vier gebouwen worden bekeken, de Rietveldaula op de begraafplaats aan de Vijfhuizerweg, het gebouw van Probiblio aan de

Opaal aan tegenover het politiebureau te Hoofddorp, de oude verkeerstoren bij Schiphol en het gebouw Columbus op Schiphol-Zuidoost.

Op 5 juli 2001 schrijft Eggo Tiemens zijn eerste stukje voor zijn rubriek Meer-Historie in de Hoofddorpse Courant. Het heet "Haarlemmermeer in 1965".

Eerder werd een stukje geplaatst onder eindredactie van Wouter Slob.

Haarlemmermeerse vrouwen starten, naar een idee van Suze van Zijverden, een uniek handwerkproject in het kader van 150 jaar Haarlemmermeer droog. Ruim zeventig borduursters en één borduurder gaan Haarlemmermeerse boerderijen borduren. In Haarlemmermeer bestaat een gevarieerd scala aan boerderijtypes dat nergens anders in Nederland bestaat.

Na de zomervakantie, eind augustus, start de aanleg van de nieuwe begraafplaats bij Zwaanshoek. De nieuwe begraafplaats is nodig omdat geen nieuwe graven worden uitgegeven op begraafplaats Wilgenhof na de ingebruikname van de Vijfde Schipholbaan.

2002 Het is nu 150 jaar geleden dat het Haarlemmermeer drooggemalen werd.

Op grote schaal en op vele manieren wordt dit heuglijke feit herdacht.

Eén daarvan is het initiatief van gemeente en waterschap: "Pioniers in hun element".

[magazine De Pionier: ordner 2002-III]

Haarlemmermeer is 6 maanden lang het bruisende middelpunt van toeristisch Nederland met de Floriade. Het terrein voor deze wereldtentoonstelling ten zuiden van Vijfhuizen is 95 hectare groot en is na afloop van het evenement onderdeel van de westelijke groenzone.

De Floriade is een internationaal tuinbouwevenement dat elke tien jaar wordt gehouden en waar groenten, fruit en siergewassen hoofdrollen vervullen. Behalve een indrukwekkend aantal landen uit alle werelddelen zijn ook tuinbouworganisaties, groenvoorzieners, het bedrijfsleven en organisaties als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, gemeente Haarlemmermeer en het waterschap Groot-Haarlemmermeer met partners met een eigen presentatie aanwezig.

De bekende Haarlemmermeerder Cor Lucke presenteert op 18 januari zijn dertigste boek: "Haarlemmermeer 1852 – 2002 – 150 jaar wonen en werken".

Het boek geeft een overzicht in woord en veel beeld van de rijke geschiedenis van Haarlemmermeer.

Een belangrijk deel van het Zuidtangenttraject, grofweg tussen Haarlem en Amsterdam, via Haarlemmermeer is in gebruik. In april 2002 start de aanleg van de Zuidtak van de Zuidtangent, tussen Hoofddorp en Nieuw-Vennep. De aanleg begint in Getsewoud. In 2005 zal de gelehele Zuidtak klaar zijn.

Ter gelegenheid van 150 jaar Haarlemmermeer droog is door een Hoofddorpse brouwmeester jubileumbier gebrouwen. Het bier, met de naam Pionierbier, is bij Dirk verkrijgbaar en smaakt goed.

Na een namenwedstrijd worden de namen Harp, Citer en Luit gekozen voor de nieuw te bouwen bruggen over de Hoofdvaart. De Spaanse architect is Santiago Calatrava.

De inzenders motiveren hun idee als volgt: "De bruggen geven een indruk van gigantische snaarinstrumenten en vormen een muzikale toonzetting in het omringende landschap". De brug bij de Noordelijke Randweg zal Harp gaan heten, de brug bij de Bennebroekerweg krijgt de naam Citer en de naam van de brug in Toolenburg wordt Luit. Naar verwachting worden de bruggen in de zomer van 2003 in gebruik genomen.

Het voor de waterhuishouding van de Haarlemmermeerpolder zeer belangrijke hoofdgemaal Vijfhuizen wordt op 23 mei 2002 in werking gesteld door Z.K.H. prins Willem-Alexander en heet voortaan gemaal Koning Willem I.

Het gemaal is zo genoemd vanwege de grote verdiensten van Koning Willem I bij de totstandkoming van de droogmaking van het Haarlemmermeer.

De Haarlemmermeerpolder ondergaat een metamorfose op het gebied van woningbouw, bedrijfsontwikkeling, infrastructuur en groenontwikkeling.

Niet lang geleden was 50 % van de polder in gebruik voor land-en tuinbouw. Door alle ruimtelijke ontwikkelingen in de afgelopen decennia neemt dat ruimtegebruik, afgezien van de glastuinbouw, snel af.

Al deze ontwikkelingen hebben aanzienlijke consequenties voor de waterhuishouding in de Haarlemmermeerpolder.

Het watersysteem kan soms worden aangepast aan de ontwikkelingen, maar blijkt ook regelmatig beperkingen op te leggen.

Een voorbeeld hiervan is de noodzakelijke aanwezigheid van voldoende waterberging ter compensatie van verhard oppervlak.

De vergroting van de uitslagcapaciteit van de hoofdgemalen is, rekening houdend met de boezem van de polder, namelijk aan grenzen gebonden.

De afvoer van overtollig water vindt in de Haarlemmermeerpolder plaats via de Hoofdvaart en door de inzet van de gemalen Lynden en Leegwater.

Door de gereedkoming van gemaal Koning Willem I is een uitbreiding van de bemalingscapaciteit met 400 m³/minuut gerealiseerd, waardoor de totale uitslagcapaciteit van overtollig water door de drie hoofdgemalen op 2.100 m³ komt.

In 2001 werd er gemiddeld circa 150.000.000 m³ uit de polder gepompt.

Het gemaal is voor het grootste deel onder de grond aangelegd. Het bedieningsgebouw is landschappelijk ingepast en heeft de

vorm van een kapschuur. Voor het kanaal dat het water naar het gemaal voert is in de nabijgelegen Spieringweg speciaal een brug aangelegd.

In verband met de optimale aanvoer van water is ook een verbinding aangelegd tussen het ter weerszijden van de historische Geniedijk –onderdeel van de Stelling van Amsterdam- gelegen Voor-en Achterkanaal.

Deze werken zijn uitgevoerd bij de aanleg van de kunstwerken ten behoeve van de wegen N-22 en Zuidtangent.

[foto gemaal Koning Willem I]

Oók op 23 mei wordt het historische gemaal Cruquius door Z.K.H. Prins Willem-Alexander opnieuw in werking. Het is vanaf die dag hydraulisch beweegbaar.

2003 Volgens gemeentelijke plannen uit 1999 zal dit jaar de bouw van Toolenburg-zuid in Hoofddorp starten.

2005 Op 1 januari van dit jaar bestaat het Noord-Hollandse waterschap Groot-Haarlemmermeer niet meer. Het in 1979 door de provincie Noord-Holland opgerichte waterschap zal op deze datum fuseren met de Zuid-Hollandse waterschappen Rijnland, Wilck en Wiericke en De Oude Rijnstromen tot een nieuwe waterschapsorganisatie.

Misschien is het een aardig idee om nog even naar de “veranderkaart” te kijken die gemeente Haarlemmermeer in 1996 uitgaf en waarop onder meer de toekomstige (2005) bestemmingen in Haarlemmermeer werden aangegeven. Getoetst kan worden wat er terecht kwam van deze middellange termijn visie.

Gemeente Haarlemmermeer verwacht dat dit jaar “alles klaar” zal zijn. Hiermee wordt bedoeld alle drukte in verband met woningbouw, wegeaanleg, bouwverkeer, uitbreiding van de luchthaven, de aanleg van bedrijventerreinen etc. etc.

Prognose inwoneraantal: 147.000. Woningvoorraad 57.800.

2015 In mei 1997 en februari 1998 verscheen de gemeentelijke “Toekomstkrant” over de (gewenste) ontwikkeling van de gemeente. Daarin werd geschetst hoe Haarlemmermeer er in 2015 uit zou kunnen zien. Kijk en vergelijk !

Ook de luchthaven Schiphol denkt over de toekomst na en presenteert in de negentiger jaren van de 21e eeuw een kaart waarop het Masterplan 2015 van de mainport Schiphol wordt gevisualiseerd.

2020 Prognose inwoneraantal Haarlemmermeer: 175.000.